

ЗАМІСТЬ "ПОКАРАННЯ" - НАСЛІДКИ ДІЙ

НАЙКРАЩЕ ДИТИНА ВЧИТЬСЯ НА СВОЇХ ПОМИЛКАХ

Покарання, яке не пов'язане з вчинком - неефективне.

Зламав чужу іграшку навмисно - не отримав вдома мультиків.

Тут немає прямого зв'язку між дією та наслідком.

Такі покарання вчать дитину ображатися, відчувати меншовартість.

Також такі покарання компенсують провину.

Покарали - і можна далі "погано" поводитися.

Наслідки дій вчать краще. Озвучте їх!

Кидаєш і ламаєш свою машинку - немає машинки.

З'їв тижневий запас цукерок? - Тиждень без цукерок.

Зламав чужу машинку навмисно - купляємо тій дитині машинку, своїй - ні, і пояснюємо, що гроші - обмежений ресурс, вистачило лише на 1 машинку.

Небезпеці вчимо на безпечному досвіді.

Як вирішити проблему разом?

Виявіть справжні потреби та інтереси дитини.

Покажіть вибір - або гуляєш тут, або йдемо і знайдемо інше місце.

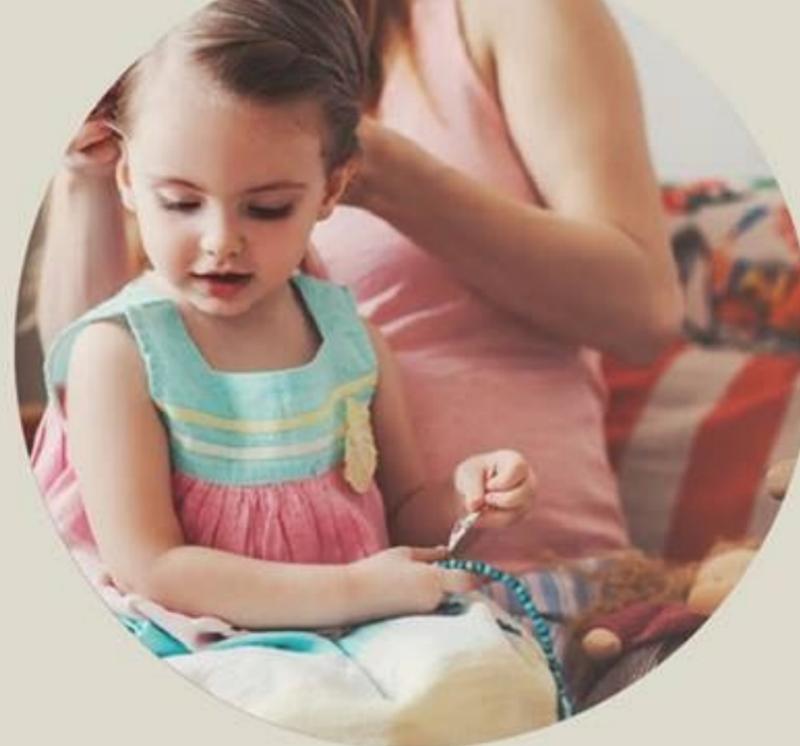
Попереджайте про можливі наслідки. Висловлюйте свої очікування.

Висловлюйте свої почуття, а не атакуйте риси характеру дитини.

Покажіть дитині, як можна виправити проблему. Спільно вирішіть її.

**Дитина вчиться спокійно сприймати помилки,
вносити уроки на майбутнє та бути відповідальною.**

#НеБийДитину

#НЕБИЙДИТИНУ

ЯК ДОПОМОГТИ ДИТИНІ УНИКНУТИ
НЕБАЖАНИХ НАСЛІДКІВ СВОЇХ ДІЙ?

Завжди попереджайте про
можливі наслідки дій дитини

Створіть безпечний простір, де
дитині можна все. Небезпечні
речі - нагору

Пам'ятайте, що дитині потрібен час
і спроби для виконання прохань

Вчіть на власному прикладі.
Слухайте дитину і вас також
почують

Аналізуйте. Часто за поганою
поведінкою дитини ховається
потреба в увазі та любові

Вимагайте мало, але
залізобетонно

Перетворіть конфлікт на гру.
Наприклад, кричіть разом,
якщо це радісно і вам, і дитині

Спокійно реагуйте на вибрики
дитини. Активні діти (навіть на
людях) - це нормально

Відхиляйте осуд та непрохані
поради сторонніх

Хваліть за хороші вчинки. Не
принижуйте за помилки

Завжди виконуйте обіцяну
нагороду

Дбайте про себе. Щасливі
батьки - щасливі діти

#НеМожнаБитиДітей

ЯК ВИХОВАТИ ДІТЕЙ БЕЗ ПОКАРАННЯ?

1. ЗАПАСТИСЬ ТЕРПІННЯМ.

Це не легко, але в результаті виростає щаслива та самодостатня людина.

2. ЛЮБИТИ ДИТИНУ НЕ ЗА ЩОСЬ, А ПРОСТО ТАК.

Розбиратися в причинах «поганої» поведінки дитини та допомагати їй.

3. ЛЮБИТИ ДИТИНУ З УСІМА ЇЇ ПРОБЛЕМАМИ ТА КАПРИЗАМИ.

Давати їй відчути цю безумовну любов. Сприймати її такою, якою вона є.

4. ПРИДІЛЯТИ ДИТИНІ ДОСТАТНЬО УВАГИ.

Саме її дефіцит викликає непослух.

5. ВИЗНАВАТИ ОСОБИСТІСТЬ ДИТИНИ, ПРИСЛУХАТИСЬ ДО НЕЇ.

Дати їй можливість робити вибір, відчувати усі свої емоції, бути відмінною.

6. ПОКАЗУВАТИ ВЛАСНИЙ ПРИКЛАД.

Якщо забороняєте брехати – не брешіть теж. Дитина все копіює.

7. ЧИМ БІЛЬШИЙ ТИСК, ТИМ БІЛЬШИЙ СПРОТИВ.

Якщо дитину постійно пиляти й щось вимагати – вона захоче втекти.

Наприклад, у світ капризів, протестів та істерик.

8. ПОКАРАННЯ ВЧИТЬ, ЩО НА КОЖНУ СИЛУ ЗНАЙДЕТЬСЯ БІЛЬША СИЛА.

Тому як тільки дитина виростає і стане сильнішою за Вас – Ваш авторитет зникне.

9. НЕ ВЕСТИСЯ НА ПРОВОКАЦІЮ – ІСТЕРИКИ, ДОКОРИ, ГРУБІСТЬ.

Спокійно ігноруйте такі емоційні виклики, якщо вони не спричинені чимось серйозним – втома, голод, потреба в підтримці тощо.

10. БУТИ ПОСЛІДОВНИМИ. ВИКОНУВАТИ СВОЇ ОБІЦЯНКИ ТА ЗАБОРОНИ.

Бо якщо сьогодні не можна, а завтра можна, то можна завжди.

11. ПІДТРИМУВАТИ ГАРНУ ПОВЕДІНКУ НАГОРОДОЮ, ПОХВАЛОЮ.

Діти гарно це пам'ятають та засвоюють на майбутнє.

12. ПОСТІЙНО РОЗВИВАТИСЬ І ВЧИТИСЯ.

Щоб дитина, яка розвивається, не загнала Вас в глухий кут своїми питаннями.

Інформація на основі книги Кетрін Кволз

«Радість виховання. Як виховати дитину без покарання».

#НеБийДитину

#НЕБИЙДИТИНУ

ЯК СКАЗАТИ ДИТИНІ «НІ»?

Спокійно пояснюйте, чому "ні", присівши на рівень очей дитини

Один вчинок – один наслідок. Без подальших засуджень

Обговоріть з дитиною можливі наслідки її дій. "З'їла багато цукерок – болітимуть зубки і доведеться йти до стоматолога"

Завжди дотримуйтеся обіцянки. "З'їв тижневий запас цукерок? – Цілий тиждень без цукерок, без винятків"

Озвучуйте, після яких дій настали наслідки і скільки триватимуть: "З'їла тижневий запас цукерок – тиждень без цукерок"

Після того, як дитина пережила наслідок своєї дії, обговоріть з нею свої та її емоції. Які висновки зроблено?

Поясніть, що наслідок дії – через конкретний вчинок, а не тому, що дитина «погана»

Визнайте свої помилки перед дитиною, якщо в чомусь перегнули палицю чи вчинили несправедливо. Вибачайтесь

#НеМожнаБитиДітей

ЗА ЩО НЕ МОЖНА "КАРАТИ" ДІТЕЙ

Помилки

Діти на них вчаться

Негативні емоції

Кожен має право на них

Повільність

Діти вчаться поступово

Неуспішність в навчанні

Хваліть за зусилля, підтримуйте

Активність

Навіть на людях – це нормально!

Ненавмисна шкода

Дитина вчиться обережності

Відмінність від інших

Фізична чи психологічна

Вимагання більшого

Дитина вчиться ставити цілі

Незгода з батьками

Дитина вчиться бути особистістю.
Пояснюйте, але будьте авторитетом.

В цьому й усьому іншому: замість "покарання" – демонструйте, пояснюйте НАСЛІДКИ ДІЙ дитини.

ЗРОЗУМІЙТЕ, ЧОМУ НАСПРАВДІ ДИТИНА ТАК ВЧИНИЛА
(ВТОМА, ГОЛОД, НЕСТАЧА УВАГИ, ПІДТРИМКИ ТОЩО)
І ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ ВПОРАТИСЯ З ПРИЧИНОЮ

#НеБийДитину

ПОКАРАННЯ НЕ МАЄ СЕНСУ, ЯКЩО:

Дитина молодша 2,5 років

Дитина тільки вчиться щось робити, помиляється.

Дорослий просто зриває свою злість, чи мстить дитині за завданий дискомфорт.

Покарання суперечить самому собі:
Бити дитину зі словами: "Не можна битися!"

Покарання, не пов'язане з вчинком напряду, взагалі не має ніякого сенсу. Замість цього – демонструйте, пояснюйте наслідки дій дитини.

«НАСЛІДОК ДІЇ» ТУТ І ЗАРАЗ:

Для дітей до 7 років

Наслідок дії відразу за дією:
Розкидаєш печиво – немає печива.
А не «Розкидаєш печиво – завтра без печива».

Якщо дитина робить щось небезпечно, то відведіть руку, переставте, впевнено скажіть «заборонено» та поясніть чому. Вчіть на безпечному досвіді.

Досвід дитини і приклад батьків – найкращі вчителі.

#НеБийДитину

#НЕБИЙДИТИНУ

ДИТИНА РОБИТЬ ЩОСЬ
НЕБЕЗПЕЧНЕ. ЯК РЕАГУВАТИ?

Вимагайте мало, але залізобетонно. «Пальці в розетку – у жодному разі!»

Пояснюйте небезпеку на безпечному досвіді. «Опіки від вогню – на прикладі гарячого чайника»

Забороняючи, надавайте альтернативу. «Перебігати дорогу не можна, давай бігати у лісі»

У момент небезпеки не бийте дитину, а переставте, відведіть її руку, візьміть на руки тощо

Не залякуйте, а розкажіть про власний страх за життя дитини

#НеМожнаБитиДітей

ЧИМ ПОГАНЕ ТІЛЕСНЕ ПОКАРАННЯ ДИТИНИ?

1. Воно здається «швидким» методом вирішення проблеми, але насправді завжди має **негативні довготривалі наслідки** для здоров'я й психіки дитини.
2. Воно контролює лише **симптом, а не саму причину** поведінки дитини. Причина лишається, поведінка не змінюється, або приховується.
3. **Агресія провокує агресію**. Дитина вчиться бити інших, або бути жертвою агресії, наприклад, у школі.
4. Тілесне покарання може завжди перерости в **жорстоке побиття**.
5. Тілесне покарання **знижує розумові здібності** дитини, особливо у вирішенні творчих задач. Дитина боїться помилитися, а отже і пробувати щось нове та розвиватися.
6. Тілесне покарання розглядається як прояв «любові». Але **любов можна проявити іншими, безпечними для дитини методами**.
7. За жодну свою дію дитина **не заслуговує** на фізичне чи психологічне приниження. Розберіться з причинами поведінки дитини.
8. Є **більш ефективні та безпечні методи виховання**, ніж фізичне та психологічне приниження.

Інформація на основі книги Кетрін Кволз
«Радість виховання. Як виховати дитину без покарання».

#НеБийДитину

ЯКЩО БИТИ ДИТИНУ, ТО ВОНА З ВЕЛИКОЮ ВІРОГІДНІСТЮ:

У СТОСУНКАХ З БАТЬКАМИ

1. Боятиметься, а не поважатиме батьків.
2. Втратить довіру до них та "відіграється" у підлітковому віці.
3. Навчиться брехати та приховувати проблеми.
4. Звикне до побиття і все одно перестане слухатися.
5. Багатиме помсти, навіть якщо побиття "за діло".
6. Триматиме образу все життя і уникатиме спілкування з батьками.

В ПИТАННІ ЗДОРОВ'Я

1. Часто хворітиме, або навіть отримає ризик онкозахворювань.
2. Буде невпевнена, піддаватиметься депресії та думкам про самогубство.
3. Сповільнить інтелектуальний розвиток.
4. Боятиметься помилок, а отже й пробувати нове та розвиватися.

У СВОЇЙ ПОВЕДІНЦІ

1. Битиме інших, а згодом власних дітей, батьків чи свого партнера.
2. Шукатиме собі партнера, схильного до насильства.
3. Не захищатиметься, коли її битимуть чи принижуватимуть.
4. Може стати злочинцем, наркоманом чи алкогоголіком.

#НеБийДитину

Ніколи не пізно спинитися
і вибачитися.

Є інші методи виховання -
ефективні й безпечні.

Читайте #НеБийДитину

Національна дитяча гаряча лінія

У будні
12:00 - 20:00

0 800 500 225

(безкоштовно зі стаціонарних)

116 111

(безкоштовно з мобільних)

@childhotline_ua

@CHL116111

@childhotline.ukraine

АНОНІМНО. БЕЗКОШТОВНО

